

אור השבת

פרשת וזאת הברכה

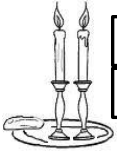
(שמיני עשרת - שמחת תורה)

עלון מס' 49

כניסת החג - 16:43

צאת החג - 17:40

* עפ"י זמני ת"א *

"איך נרגיע את הרבנית" \ סיפור על הגר"מ אליהו

עליה את הילדים. כשהגיעו לביה"ח ביקש הרב מנהג המונית שיחנה מול חלון חדרה של הרבנית. לילדים אמר שיישארו במונית וכשייראו את חלון החדר נפתח, ינופפו לשלום מחלון המונית. הרב עלה לחדרה של הרבנית וכשהרבנית ראתה אותו עולה ללא הילדים אמרה לו: "ידעתי שהילדים חולים. השארת אותם בבית כיוון שלא

לרבנית שתחיה היו הריונות קשים. רוב ההיריון היא הייתה בשמירת היריון וכמעט שהיה אסור לה לקום מהמיטה. באחד ההריונות, הרבנית הייתה מאושפזת בביה"ח והבנים הגדולים נשארו אצל מו"ר אבא זצ"ל. היה זה בחורף והילדים הצטננו וחלו. הרב לא רצה לספר זאת לרבנית, מחשש שתקום ממיטתה ותרופץ לטפל

בילדים החולים. אולם, אחת השכנות שהלכה לבקר את הרבנית סיפרה לה בתמימות שילדיה בבית עם חום. הרבנית דאגה מאוד וכשהרב הגיע לבקר דרשה ממנו שיחזיר אותה לבית. הרב ידע שמשוכן מאוד שהיא תקום ממיטתה וניסה להניאה ולשכנעה שהילדים מרגישים טוב. אך הרבנית לא השתכנעה ורצתה לראות את הילדים. בסוף, הציע הרב לרבנית שהוא יביא אליה לביה"ח את הילדים וכך תוכל לראות שהילדים מרגישים טוב. הרב חזר לבית, הזמין מונית והעלה מחלת הילדים. לשלם לו את המונית?

רצית שאראה אותם". הרב אמר לה שהוא כן הביא אותם והם נמצאים במונית שעומדת מול החלון אולם כיוון שמאוד קר בחוץ הוא חושש שאם הוא יוציא את הילדים מהמונית הם יצטננו... הרב פתח את חלון החדר והילדים במונית התחילו מנופפים בידיהם לאימא. כשהרבנית ראתה את הילדים שמחים ו"בריאים", נרגעה והסכימה להישאר בביה"ח. כשהרב סיים לספר לי את הסיפור הזה הוא שאל אותי, האם לדעתי צריכה השכנה, שסיפרה לרבנית על מחלת הילדים. לשלם לו את המונית?

גדול המעשה יותר מהעושה

"יוזי ראובן ואל ימות, ויהי מתיו מספר. וזאת ליהודה ויאמר עמוע'ה' קול יהודה ואל עמו תביאנו, ידיו רב לו ועזר מצריו תהיה" (כ"ג, ו-י)

הצילוכן" (שהרי מפני שהרש משה את המצרי נאלץ לברוח מארצות פרעה), ולכן, אמרו לאביון "איש מצרי הצילנו". האיש המצרי הוא הגורם והסיבה להצלה, והוא אף יותר מהמציל עצמו.

אלא במעשה שגרם לראובן שיודה שבלבל יצועי אביו. לכן, ודאי יש לומר שזוהי זכותו הגדולה של יהודה, וגדול מעשה זה (שגרם לראובן שיודה שבלבל יצועי אביו) אפילו מהודאת עצמו! כשיהודי מזכה את השני במצווה, מעלתו גדולה יותר מאשר שיזכה את עצמו.

רש"י: "פירשו רבותינו: שכל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, היו עצמות יהודה מתגלגלים בארון, מפני נידוי שקיבל עליו, שנאמר 'וזכרתי לאבי כל הימים', אמר משה, מי גרם לראובן שיודה במעשה יצועי אביו? יהודה, כיוון שהודה במעשה תמר ואמר 'צדקה מבני', למד ראובן ואמר 'אני בלבדתי יצועי אבי'."

בנות יתרו אמרו לאביון "איש מצרי הצילנו מיד הרועים".

ובמדרש שמות רבה מסופר משל: לאחד שנשכו הערוד, והיה רץ ליתן רגלו במים. נתנם בנהר, וראה תינוק אחד שהוא שוקע במים, ושלה ידו והצילו. אמר לו התינוק: 'אילולא אתה- כבר הייתי מת'. אמר לו: 'לא אני הצלתיך, אלא הערוד שברחתי הימנו, הוא הצילך'. כך אמרו בנות יתרו למשה: 'יישר כוחך שהצלנתנו מן הרועים'. אמר להן משה: "אותו מצרי שהרגתי הוא

כדי להפיק את יהודה מארץ נידוי היה זקוק משה רבנו ע"ה לבקש רחמים על יהודה, משה עשה זאת ע"י שעורר עליו את זכויותיו, אולם מפליא הדבר שאינו עושה זאת ע"י הזכות שהודה יהודה במעשה תמר (למרות שמה עשה גבול שגרם לו ביזיון ברבים, והיה יכול בקלות להסתיר) או בשאר מצוות ומעשים גדולים שעשה יהודה,

"אשרי אדם מצא חכמה ואדם יפיק תבונה" (משלי ג. יג)

מעות להידור מצווה

יש לשים לב, אמר הגאון רבי יהונתן אייבשיץ, כי יש אנשים רבים מוכנים להוציא ולהוזיל מכיסם הון רב בעבור קניית אתרוג מהודר, ופעמים שתוספת ההידור היא רק מדרבנן.

לעומת זאת, אמר רבי יהונתן, "אנו רואים לא פעם שאדם כועס על חברו כעס רב ונכנס עימו למריבה גדולה בגלל שווה פרוטה... והלא כעס אסור מן התורה!"

חידת השבוע

"מימנו אשדת למו"

ציין 2 פידושים לחיל'ה: "אשדת" (דש"י).

מלאכת טווחן

ריסוק בנגה ותפוח אדמה: מותר לכתחילה לרסק במזלג, בנגה, אבוקדו, עגבנייה או תפוח אדמה מבושל, וכל כיוצא בזה, בלי שום שינוי כלל, כדי לאכול לאלתר, ולכן מה שרבים מעם ישראל קדושים נוהגים לרסק את התפוח אדמה והביצה בחמין, יכולים לעשות כן אף לכתחילה, כדעת חז"ל והשו"ע.

פומפיייה, קרש חיתוך - אסור להשתמש בשבת בפומפיייה, משום שבפומפיייה נראה הדבר כמעשה של חול, אבל מותר לחתוך על קרש חיתוך ללא כל חשש.

יזדע היה הצדיק רבי לוי יצחק מברדיצ'ב במידת הכנסת אורחים נפלאה. בכל שנה אך אולם בחג הסוכות על אחת כמה וכמה. מהדר מאוד היה במצווה זו ומחפש, פעמים אף בכל העיר, עד שהיה מוצא אורחים שיואיתו להתארח בסוכתו.

אורחים אלה לא היו תמיד הגונים ביותר ופעמים אירע שבסוכתו התארחו פשוטי עם בורים ועמי הארצות.

"רבי!" תמהו חסידיו, "מדוע אינך בורר את האורחים הנכנסים לסוכתך? והלא לפעמים אורחים אלו בהתנהגותם הפשוטה אינם מכבדים אותך ואת סוכתך?"

"לעתיד לבוא", השיב הרבי, "כאשר ישבו כל הצדיקים בסוכת עורו של לווייתן, ודאי ארצה גם אני להשתתף ולהסב עימם, או אז יאמרו לי הממונים: 'לוי יצחק! איך מעז אתה להידחק ולהיכנס לכאן, והלא איש פשוט אתה, אין מקומך כאן בין קדושי עליון!'"

"אמנם", סיים הרבי, "אז אוכל להשיב להם: 'אמת הדבר, צודקים אתם, אולם אף אני בסוכתי אירחתי אנשים פשוטים, אם כן תנו נא לי גם אתם היכנסו...'"

פינת האמונה

מתוך
מדרשי חז"ל

התנערי מעפר קומי

"קל יותר להוציא את היהודים מהגלות מאשר את הגלות מהיהודים" (דוד בן גוריון).

הנביא ישעיה קורא: "התנערי מעפר קומי", ובמדרש נותנים לכך חז"ל ביטוי ציורי: "כאותה תרנגולת שמנערת עצמה מן האפר".

מדוע בחינו חז"ל דווקא בדימוי הזה?

אולי רצו חז"ל להסביר לנו שהכלוך שדבק בתרנגולת דבוק חזק כל כך, עד שלא די בניקוי חיצוני בלבד. אם התרנגולת לא תשתף פעולה ותתנער בעצמה היא לא תתנקה עד תום. רק אם תקום התרנגולת על רגליה ותתנער מן העפר שדבק בה - אז תוכל לשוב לניקיונה.

במדרש הזה גנזה חכמה נפלאה, ויש בו מסר חשוב לכולנו. כל תהליך שנכפה על האדם מבחוץ ולא זוכה לשיתוף פעולה מצדו - נידון לכישלון.

הוא אולי יכול להתקדם מעט, אך אין סיכוי שההתקדמות הזאת תהיה לאורך זמן.

העם שלנו עבר תהליך של נייעור מגלות ארוכה. נייעור שאיבנו ממשיכים להזכיר לנו מדי פעם שאינו נגמר.

רק התנערות אמיתית של כולנו, רצון אמיתי להבין ששיבת עם ישראל לארצו טומנת בחובה שפע ברכה לעולם כולו, תועיל בהורדת תלוליות העפר האחרונות. רק כך נוכל להמשיך להתקדם פה עוד.

כפי שראינו בפינות הקודמות, גלות איננה רק תיאור מקום, אלא (ואולי בעיקר) תיאור מצב. גלות היא מצב שבו אדם אינו ריבון לחייו, מצב שבו אחרים שולטים עליו. אם נפעל ונתקן לפי כוחנו, בתוכנו ובסביבתנו, נביע בכך את הוצאת הגלות מתוכנו. אם נהיה נאמנים לאמת הזאת נצליח בע"ה להוציא את הגלות מתוכנו.

תפקידנו האישי וכמובן הכללי הוא לצאת מתרבות הגלות ולהתחבר למסורת אבותינו מתוך נאמנות עצומה ואמיתית ועל ידי כך בעזרת ה' זכה להתקיימות חזון הנביאים: "כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון" במהרה בימינו, וזכה לשפע רב של טוב לנו ולעולם כולו!

השאלה הראשונה

יש שביארו מדוע יום זה הוא "ראשון לחשבון עוונות".

עפ"י דברי הגמרא במסכת שבת (דף לא): "אמר רבא: בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו: 'נשאת ונתת באמונה?' 'קבעת עיתים לתורה?' וכו'..."

נמצא שהשאלה הראשונה ששואלים את האדם היא על עוון הגזל, האם נשא ונתן באמונה עד שיכול להעיד בעצמו שאין בידו ממון גזול חלילה!?

וזה נימז בדברי המדיש הללו: "ולקחתם לכם"

היזכרו מאוד ב"לכם" שיהיה משלכם דווקא, כי לעתיד לבוא עוון

זה הוא - "ראשון לחשבון עוונות!"

אחרון הקהל

כאשי התגויי האון י' חנוך צבי
מבענדין בוואישא האשו לפניו
הצעות רבות לכהן בריבנות בעיני
שונות, אולם אימו הריבנית לא
הביטה על הדבי בעין יפה ובקשה
מבנה שייסיב לכולם. "אתינג", כך
אמיה הריבנית, "יכול להיות הדי
שבהדי, אולם אך נוטלים אותו
הקהל לידם - הוא משמיך כפחם..."

זכות הלימוד בעלון לעילוי נשמת שרה בת ר' יששכר סינוואני